

orig. fol. 37

Q. D. F!
DISSERTATIO JURIDICA,
Quam Indultu
Magnifici Jctorum Ordinis
In Almâ Lipsiensi,

S U B P R Æ S I D I O
V I R I

Summè Reverendi, Præ-Nobilissimi, Excellentissimi
atqve Consultissimi
DOMINI

D. BARTHOLOMÆI LEONHARDI
SVENDENDÖRFFERI,

Jcti consummatissimi, Codicis Professor. celeberrimi,
Canonici Martisburgensis, Curiaè Supremæ & Facultat. Ju-
ridic. Assessor. gravissimi, hujusq; Academiaè
Decemviri &c.

Domini Patroni ac Promotoris sui
omni observantiâ prosequendi, colendi,

De
PRIVILEGIIS,

publicæ subjcit disquisitioni
CASPAR-CHRISTIANUS Seligmann/
Zittâ Lusat.

ANNO M DC LXXV. d. XI. Novemb.
H. L. Q. C.

LIPSIÆ, Literis JOHANNIS GEORGI.

O. D. F.

DISSERTATIO JURIDICA

Quam Intra

Magnifici Theorini Ordinis

In Aula Lipsien

Sub Praesidio

Summi Reverendi Prae-Nobilissimi Excellentissimi

Magistri

DOMINI

D. BARTHOLOMAEI LEONHARDI

ZVENDORFERI

ICI condonatum, Codicis Professor, etc.

Canonici Matrisburgensis, etc.

Magistri, etc.

Decembris

Domini Patris ac Promotoris sui

omniobis

PRIVILEGIIS

CASPAR-CHRISTIANUS

Zur Laube

ANNO MDCCLXXV. 21. Novemb.

Lipsiae

in Officina

P R O O E M.

Officium legis est ut de negotiis hominum generaliter disponat *l. nam ad ea. s. w. d. ll.* Unde Papiniano commune dicitur Præceptum *l. lex est 1. w. eod.* Sed cum mutabilis actionum humanarum sit varietas, una omnibus lex satis congrua esse nequit. Hinc Jura singularia, hinc sæpius plura extra ordinem indulta; quæ Privilegiorum, (quod privos, id est singulos, concernerent *Gell. N. Att. lib. 10. c. 20.*) venerunt nomine: Quorum naturam modo inquirere animus sedet, FAXIT DEUS FELICITER!

Q. S. F. F.

Thes. I.

Privilegium est lex *l. in leg. s. w. de testib. l. quæ ex relat. 2. C. d. ll. & hic Gothofr. not. d. s. sed & quod Principi. 6. l. d. J. N. G. & C. Mevius Part. 2. Decis. 39. n. 3. Coler. Process. Execut. P. 1. c. 4. n. 1. f. 122. privata c. Abbate de V. S. c. Privileg. distinct. 3. Ferdin. de Castro-Palao. Part. 1. Tract. 3. Diss. 4. Punct. 1. n. 1. f. 206. Amyl. Feretr. in authent. si quis. l. Procurat. 7. C. de Edend. n. 45. p. 81. Cujac. l. 15. Observ. c. 8. Suarez. d. ll. lib. 8. c. 1. n. 3. Wissenbach. in Dissut. 11. ad Reg. Jur. thes. 1. aliquid speciale Jul. Mancin. collat. lib. 1. c. 140. n. 12. f. 197. Zes. in Comment. ad w. de Const. Princ. n. 13. Id. in Comment. super Decret. de Privil. n. 1. Wagnerec. in Rubr. Extr. de Privil. n. 1. f. 903. ex singulari ratione indulgens Habn. ad Wesenb. de Const. Princ. n. 2.*

Thes. II. Legis autem nomen obtinet privilegium non in stricto sensu, prout accipitur *s. Lex est 4. J. de J. N. G. & C. Suarez. & Ferd. de Castro Palao. cit. l.* sed in significatione quâdam latiori &

A 2

augu-

augustâ, quatenus videlicet vocatur Constitutio Principis, & legi non scriptæ seu consuetudini opponitur, *§. sed & quod Principi. 6. l. de J. N. G. & C. l. Quid Principi 1. c. de Const. Princ. Consing. Diss. de Privileg. rectè conferend. & auferend. thes. 4.*

Th. III. Varias habet divisiones: Vulgatissima tamen & maximè usitata est, quâ aliud PERSONALE dicitur, aliud REALE *l. privil. 196. c. de Reg. Jur. l. forma. 4. §. quanquam. 3. c. de Censibus, l. ait. Prætor. 1. §. & datur. 13. c. de aquâ cottid. l. verum est. 63. §. videntum. 1. π. pro facio. l. ex pluribus. 42. c. de pericul. & administr. tutor. l. 1. sed etsi. 28. §. contra. 1. π. de Judic. & ubi. c. Mandata Extr. de Præscript. Hoc est, quod ex singulari ratione immediatè & directè alicui rei, muneri vel conditioni distinctæ à Personâ conceditur. *Siruv. Exerc. 2. th. 28. Rebhan. Hodoget. Jur. Chart. 2. clim. 1. Wissenb. in C. de divers. rescript. & Pragm. sanction. Georg. Achac. Enckel. Baro Hohenheimens. de Privileg. lib. 2. c. 1. n. 2. Illud verò singulari ex causâ immediatè & directè fertur in personam ratione sui. Troming. consil. 4. n. 16. f. 46. Ferd. de Castro-Pal. cit. l. Punct. 2. n. 1. Udalric. Zasius super Infort. solut. matrim. l. Maritum. 12. Tom. 2. n. 22. f. 32.**

Th. IV. Ingeniosè animadvertendum est; Personam hîc loci nequaquam denotare eum, qui Privilegiò fruitur, quippe nulla hoc modo forent realia privilegia, quod omnia personæ utilitatem atque commoda principaliter & ultimatè respiciant: sed subiectum, cui velut immediatè ratione sui ac indistinctè privilegii adhæret immunitas. *Frantzky in Comment. ad c. de Constit. Princip. n. 37. 38. & seq. Carol. Tapia de Const. Princ. part. 2. c. 3. n. 21. 22.*

Thef. V. Facilius autem dignoscetur privilegium an rei, an personæ competat, si cum Svarezio & Franzkio *est. loc. examine-mus sollicitiùs MODUM PERSONÆ, cui concessa, & facta est gratia; CAUSAM ET RATIONES, quæ moverunt indulgisse; denique ipsius privilegii VERBA SEU TENOREM.*

Thef. VI. Quod ad PERSONAM attinet, alia est PROPRIA, alia FICTA SEU MYSTICA *Wagner. in Rubr. Extr. de Privil. fol. 904. n. 4.* Illa consideratur vel ut particularis, aut unum aliquod individuum. *Siruv. Syntagm. Exerc. 2. th. 29.* vel prout respicit certum aliquem personarum ordinem aut genus, ut, Doctores, milites, minores, pauperes. Igitur si personam propriam priori intuitu sensu, utique privilegium, cum soli illi personæ competat, neque

neque eam egrediatur, sed potius cum illa finiatur, vocandum est
PERSONALE *l. Sordidorum. 13. C. de Excusat. muner. lib. 10. l. qui ob hoc.
. §. personæ. 1. w. de Jure immunit. Barbos. ad l. quia tale. 13. w. solut.
Matrim. Tom. 2. n. 1. Aymon. consil. 239. n. 4. lib. 2. La! Mancin. Disquis.
Genial. c. 57. n. 3. p. 131.* Posteriori spectata modo, privilegium mixtio-
nem respicit, & aliquid tum à reali, tum à personali participat.
Moraliter autem tale privilegium, quatenus conservationem il-
lius individuorum defectus nunquam impedit, aut minuit, perpe-
tuum est, adeoque REALI simillimum: *Cravett. consil. 929. num. 4.
Menoch. Presumpt. 103. lib. 3. n. 14. Mar. Freccia in tract. de subfeud.
lib. 2. de auct. Baron.* Eâ vero parte, quâ cum personâ extinguitur,
PERSONALE refert, & adumbrat. Quæ mixtio tamen inæqualis non
rarò existit, præponderante modo personalitate, modo realitate,
Donell. lib. 21. comment. c. ult. Factum denique privilegium dire-
cto personæ mysticæ, REALE dicitur atque PERPETUUM, *l. forma
4. §. quanquam. 3. w. de Censibus* quia & persona, cui impertitum est,
immortalis, propter continuam successionem *l. Proponebatur. 76. w.
de Judic. §. ibi Gothofr. n.*

Thef. VII. CAUSAM intelligimus non impulsivam, sed fi-
nalem & propter quam gratia concessa est. Si enim Princeps ex
favore singulari, personæ sine aliquo respectu immediatè provide-
re voluit, utique privilegium personale æstimatur: Si verò indul-
geatur propter causam personæ non coherentem, pro reali habe-
tur, *Petr. Barbos. cit. l. n. 3. Natta consil. 163. n. 4. lib. 104. n. 16. Zas. lib.
2. sing. respons. c. 4. post princ. Bald. in l. Maritum. 12. π. Solut. Matr.
Aymon. cons. 404. n. 1. lib. 3. Decius ad l. in omnibus causis 68. π. de Reg.
Jur. n. 4.*

Thef. VIII. Quibus omnibus tertium præsuppositum,
VERBA nimirum privilegii clariorem lucem fœnerantur. Hæc enim,
quando directè concernunt personam, regulariter PERSONALE
reputatur. Quoties verò rem extra personam, REALE censetur.
*Alciat. Respons. lib. 4. cons. 7. n. 16. Barbos. cit. l. Ruin. consil. 217. n. 16.
vol. 1. Boër. Decis. 177. n. 16. Bellon. cons. 20. n. 7. Bart. l. 1. n. 2. de Const.
Princ. Alexander de Imola cons. 86. n. 1. lib. Felin. in cap. mand. num. 2.
de Presumpt.*

Thef. IX. Exorto autem dubio, an privilegium pro reali,
an pro personali sit habendum; nimirum si verba personam, re-

liquæ verò circumstantiæ & qualitates rem respiciant variæ Dd. & Interpret. sunt sententiæ. Esse volunt Personale Sanchez. de matrim. lib. 8. disp. 27. n. 4. Jason. in l. Si sic. 133. n. 12. π. de V. O. Georg. Cabed. P. 2. Decis. 93. n. 4. ex ratione, quod privilegia sint stricti juris. Reale pronunciant Cotkmann. Respons. 8. n. 85. v. 5. Carol. Tapia de Const. Pr. P. 2. c. 3. n. 30. seqq. Tiraguell. de Jure de primogen. qu. 40. n. 69. Decius ad l. in omnibus 69. π. de R. J. Nos distingvendum putamus: Si Privilegium est omninò favorabile, quod nec juri communi deroget, neque jus tertii enormi lædat præjudicio, in casu dubio pro Reali est æstimandum: tum quod Principis beneficium latè sit interpretandum l. Benefic. 3. π. de Constit. Princ. tum quod mansurum esse decet, c. decet. de Reg. Jur. in 6. Verum si sit odiosum, & vel à jure communi exorbitet, limitandum & personale judicandum est, c. is qui defect. §. ille vero de filiis presbyt. in 6. vel si sit præter jus commune, vergat tamen in præjudicium tertii grandius, eâ, quâ violat tertium parte, personale dici debet. Antonin. Diana Part. 4. Tract. 3. Resol. 1. Basil. de Leon. de Matrim. lib. 8. c. 18. §. 1. n. 7. Bonacin. disp. 1. de ll. qu. 3. punct. 1. n. 7. Afflict. Decis. 29. n. 27. Lancellot. Templ. omnium Jud. p. 340. n. 4.

Thef. X. Porro privilegium est vel GRATIOSUM vel REMUNERATORIUM. ILLUD vocatur, quod sine ullo respectu ad merita & facinora privilegiarii gratis conceditur, Thoming, cons. 32 n. 62. Rauckbar. qu. 11. n. 20. part. 2. Hoc seu REMUNERATORIUM est, quod propter merita vel propria, vel aliena alicui applicata confertur, Suarez. d. ll. lib. 8. c. 4. n. 8. Bald. in l. fin. de Senat. transit- que tanquam reale ad hæredes, Alciat. l. 4. c. 7. n. 3 p. 347.

Thef. XI. Aliud quoque est Privilegium PERPETUUM, quod nimirum adhæret rei de se perpetuæ, & absq; ullâ temporis limitatione impertitur, c. quæ semel. c. 19. qu. 3. aliud TEMPORALE, quod ad certum tempus, solam personam & conditionem restringitur. l. quoties. 2. C. de prec. Imp. offer. c. Privil. d. R. J. in 6. Hahn. in Comment. ad Wesenb. cit. l. Zæf. in Comment. super Decret. cit. l. hoc verò quotupliciter contingat, prolixius exponit Ferdin. de Castro Palao. cit. l.

Thef. XII. Annectere possemus divisiones privilegii; in ABSOLUTUM & REFERENS seu AD INSTAR, de quo Horat. Mandos. integrum edidit tractatum, & copiosus est Dominic. Cardin. Tuscb. in Pract. Can-

Can-

Conclus. Jur. 763. lit. P. item in AFFIRMATIVUM & NEGATIVUM, ut & SCRIPTUM & NONSCRIPTUM. *Hahn, Suarez, aliq; cit. l. nisi brevitati velificaremur.*

Thef. XIII. Indulgentur autem atq; conferuntur privilegia solum ab iis, quibus competit ill. ferendarum potestas, arg. *l. de quib. caus. 32. §. Inveterat. consuet. ult. w. de ll. § l. si imperialis ult. §. cum igitur. 1. C. ibid. Antonin. Part. 1. l. 19. c. 1. in pr. Bonacin. Disp. 1. qu. 3. p. 3. n. 1. Salas. Disp. 17. sect. 3. n. 17. quæ penes Majestatem est, sive illum, qui habet κύριον τῆς πόλεως. l. quod Princip. 1. l. benefic. 3. w. de Const. Princ. l. leges generales 3. C. d. ll. Bodin. l. 1. de Republ. c. ult. Bertaz. de claus. Instrum. class. 21. gloss. 24. n. 1. § 2. Borcholt. de feud. c. 5. n. 37. Reinking. de Regim. Secul. & Eccles. 1. class. 3. c. 12. num. 41. Etenim cum privilegia aliquid speciale concedant, Thef. 1. in fin. adeoq; juri communi & legi receptæ aut derogent, aut aliquid addant, naturæ & rationi sanæ convenientissimum est, ut etiam ab iis, qui ill. tollere, abolere & sancire possunt, constituentur, quod omnia eodem, quo colligata sunt vinculo, debeant quoque dissolvi. *l. Nihil tam naturale. 35. § l. omnia. 200. w. de R. J. ibiq; Wesenb.**

Thef. XIV. Quæ potestas habetur tum jure proprio *l. more 5. w. de Jurisd. l. quacumq; 1. l. cognitio 4. w. de offic. ejus, cui mand est jurisd.* in omni Republicâ, sive Monarchicâ, sive Aristocraticâ, sive Democraticâ, liberâ, nullumq; superiorem, nisi Deum agnoscente. *Aristot. lib. 4. Politic. c. 14. l. Deo anct. 1. in pr. Cod. de vet. Jur. enucl. Obrecht. de jurisdic. th. 137. tum ex concessione seu beneficio alieno, Reink. in cit. tract. l. 1. class. 5. c. 1. n. 13. Suarez. cit. l. c. 8. n. 5. § 11.*

Thef. XV. Cum igitur principio Romani more reliquorum populorum *Justin. lib. 1. c. 1. n. 3. § ibi Berneg. not. lit. c.* nullis certis tenerentur legibus, sed omnia manu, id est, arbitrio & libidine regis gubernarentur, *l. Necessè. 2. §. Et quidem. 1. w. de O. J. Tacit. Annal. 3. c. 26. Dionys. Halic. 10. 1. Wesenbec. ad tit. de O. J. privilegia quoq; propriè loquendo dari non poterant: post deinceps auctis feliciter viribus, paulatim leges latæ sunt, *l. Necessè. 2. §. Postea. 2. w. de O. J. quæ inde regis dictæ, l. Negat. lex. 2. w. de mort. inferend. Luc. Valer. apud Liv. l. 34. Tiber. Decian. lib. 2. Tractat. crim. c. 25. n. 2.* Item curiatæ, quod curiarum, in quas populus à Romulo divisus, suffragiis & punctis promulgarentur. *Manz. in Tractat.**

Tract. de Ort. & Progr. Imp. Rom. Tit. 3. §. 8. num. 5. Wesenbec. in Comment. ad Tit. de O. J. num. 2. Gothofr. in Manual. J. Civ. c. 1. tumque indulgeri poterant à regibus, si quid alicui præcipuum esse voverunt, privilegia. Pulsis deinde ex urbe regnoq; regibus imperium ad optimates & populum pervenit, cujus jussu & auctoritate ll. quoq; constiterit §. lex est. 4. I. de J. N. G. & C. & privilegia, per aliquot propemodum secula, Bæcl. in Comment. ad Tacit. Ann. p. 5. donec lege Regiâ, quæ tempore Augusti lata l. apud eum. 14. §. imperator. 1. τ. de Manumiss. Stirn. in Nomoth. Rom. Germ. tit. 3. p. 1. §. 1. populus in Imperatorem & Principem omnem potestatem suam privativè & abdicativè contulerit §. Sed & quod Princ. 6. J. de J. N. G. & C. Const. Deo auct. §. Sed & hoc. 7. de Concept. π. Petrus de Andlo l. 1. c. 7. & Marquard. Freher. in not. ad h. l. Schüz. colleg. Jur. publ. p. 407.

Thef. XVI. Quocirca hoc privilegiorum conferendorum jure & potestate præcipuè Imperii Romani gaudet Princeps. *l. inter equitatem. 1. & l. si Imperialis ult. §. Cum igitur. 1. C. de ll. l. ait Prætor. 1. §. Idq; 42. π. de R. N. l. Neptæ. 12. π. de Senat. l. fœminæ 18. π. de Testamentar. tutel. quæ ei ita annexa est, ut sicut radii à sole, ita hæc ab Imperatore in alium privativè transfundi non possit Panorm. de Jurisd. l. 1. c. 21. n. 1. Unde & lex viva five animata in terris dicitur Novell. 105. cap. Si autem. 2. §. Subjaceat. final. Manz. cit. tr. Part. 2. tit. 1. §. 6. n. 30. Cumq; hujus ll. omnes, qui sunt in orbe Romano tam Clericos quàm Laicos obligent, l. Prætor ait. 3. §. Divus, 5. π. de sepulcr. violat. cap. quo juro & cap. quæ contra mores Distinct. 8. cap. quoniam & cap. de capitulis. Distinct. 20. cap. cum adversum. Distinct. 96. cap. volumus c. 11. qu. 1. Cravett. de antiq. temp. Part. 4. c. ult. n. 8. & seq. Ziegler. in Jur. Can. ad lib. 3. tit. 1. §. 1. p. 646. Jul. Clar. lib. 5. de recept. sentent. §. fin. Arniseus de Subject. & Exempt. Cleric. c. 3. num. 2. privilegia illius quoq; in omni terrâ obtinere debent l. Sacrilegii 5. C. de divers. rescript. l. generaliter 52. C. de Episc. & Cler.*

Thef. XXVII. Et post Imperatorem olim hæc auctoritate fruebantur; Præfectus Prætorio *l. Restituend. 6. §. aliis etiam fin. C. de Advoc. divers. Judic. Prætor, l. hæc bonorum. 1. in princ. π. Unde Cognati. l. mulieri 15. §. in bonis. 1. π. de Curat. furios. Senatus l. non tantum 17. §. Illiensibus. 1. de Excusat.* Quæ tamen nequaquam Præfecto Urbi, vel Tribuno Celerum elargita, etiamsi merum habuerint imperium

rium

rium: l. omnia. 1. in princ. ꝛ. de offic. pref. urb. l. Necess. 2. §. *Isdem* 15.
ꝛ. de O. J. Etenim meri imperii concessio non sub se conti-
net potestatem condendi leges, & quamvis acriter disputent,
Dd. an leges ferre sit meri imperii, negativa tamen firmiora in
jure habet fundamenta *Zaf. in Comm. sup. ꝛ. ad. tit. de jurisd. ꝛ. 14.*
Bachov. in not. ad Wesenb. cit. tit. de jurisd.

Thef. XVIII. Hæc moribus antiquis. Nostro quid
sentiendum ævo scrupulus, atque dubitatio exoriri potest, Ni-
mirum quod Recessus Imperii satis dilucidè affirment, Imperato-
rem absq; consensu statuum Il. universales promulgare non
posse: *ut in Prefat. des Königl. Land-Friedens zu Worms de anno*
1495. §. Darumb mit zeitigem Rath. ꝛ. In Handhabung des Fried.
cod. anno ibid. in princ. Darumb mit zeitigem Rath und Willen / & in
fin. Wir bekennen/das solche abgeschrieben. ꝛ. in Erklärung des
Land-Friedens zu Augspurg anno 1500. in princ. Mit derselben zeitigen
Rath und hoher Vorbetrachtung/verwilligen und annehmen / & R.
U. zu Augspurg 1500. circa fin. Bekennen und thun Kund das ꝛ. in der
Römischen Königl. Majestät/und gemeiner Stände des Reichs Auff-
satzung und Ordnung ꝛ. Deinde quod in Ferdinandi III. gloriosissime
memorie Capit. art. 37. & in Leopoldi I. Sacratissimi atq; Invidiissimi Impe-
ratoris nostri Capit. art. 34. ista reperiuntur verba: Wir sollen und wollen
auch hinführo ohne Vorwissen und Consens der sieben Churfürsten nie-
mands wes Stands oder Wesen der sey mit Münz-Freyheiten ꝛ.
& in fine, oder andern hohen Privilegien nicht begnadigen oder bega-
ben. Præterea adhibuisse quoq; statuum Imperatores consen-
sum multis ante temporibus, clarescere ex Geldast. Constit. Imper.
Tom. 1. p. 216. Lundorp. Act. publ. Tom. 2. libr. 1. tr. 2. p. 14. Undern
Theil gründl. Historischen Berichts der Reichs-Vogtrey Monit. 4.
prelim. p. 28. Denique Instrumentum Pacis §. 8. Gaudeant. jus
suffragii sine contradictione in omnibus deliberationibus super
negotii Imperii, præsertim ubi Il. ferenda, vel interpretanda,
bellum decernendum &c. Statibus Imperii tribuere, adde sis Bur-
gold. Disc. 10. n. 15. P. 1. ad Instr. Pac. & Francisci Irenici Colleg. in h. l. Ex
quibus Hippolyto à Lapid. in sua dissertat. de Rat. Stat. P. 1. c. 6. sect. 1.
nata est occasio, ut hæc protruderet verba: Hoc regale hodiè
Imperatoribus non magis quadrare, quàm si exiguo pedi ingen-
tes aptes cothurnos, eo quod ob tantam procerum in Il. feren-

B

dis

Quis potestatem hodiè etiam Imperii, ReichsAbschied/ vel saltem
Imperatoris & Imperii Recessus dicantur. R. A. d. A. 1567. zu Ers
furth. §. Aber doch Unsere und des Reichs Ordnung und Constitu
tion.

Thef. XIX. Verum enim verò non facile ex dictis privile
giorum regale Imperatori prorsus denegabitur. Largiamur quòd
in legislatorio jure participant status, quoad potestatem univer
sam in Comitibus, privilegia tamen & immunitates concedere re
manebit Imperatoris. *Carpzov. de L. R. c. 12. sect. 2. n. 3. & seqq. Lam
pad. de Republ. Germ. P. 3. c. 14. n. 2. Aur. Bull. Tit. de Revoc. privil. in fin.
& Tit. de Pfsalburg. Bæcl. in Notit. Imp. Rom. Germ. lib. 4. c. 1. n. 4.* Neque
ut aliam asciscamus opinionem persuadebunt Capitulationes.
Non equidem inficiamur, sed potius asserimus contra *Limn. &
Strauch. Diss. Exot. 4. n. ult. ut & Citel Friedr. von Herden Grundfest
des Heil. Römisches Reichs. P. 1. c. 1. & Dn. Carpz. de L. Reg. c. 13. sect. 1.
eas Majestati Imperatoris ex parte derogare, Oldenb. in Limn. enucl.
lib. 1. c. 10. n. 7. Severin. de Monzamban. c. 5. §. 4. Pacific. à Lapid. in
notis & strict. ad Monzamb. Disc. 11. n. 2. Ziegler. ad Grot. lib. 1. c. 3. n. 18.*
Ast quatenus disponunt circa gratias & privilegia, accuratius de
poscunt judicium, neque sine omni intelligendæ veniunt discrimi
mine. Quippe alia privilegia insigni & grandi lædunt præ
judicio II. universales, Principumq; jura, & extremam imperii
fundamentis minitantur ruinam: alia verò sunt præter, imò et
iam contra leges universales, non tamen illis tantum detrahunt.
ut timenda inde Imperii everfio. Quæ igitur prioris ordinis sunt,
illa illimitatè Imperatoris non subjicimus arbitrio, sed unà cum
Capitulat. Statuum quoque consensum ad ea requirimus. Quæ
verò posterioris loci, salva adhuc hodie circa illa Imperatoris
est potestas atq; auctoritas, *vid. Conring. ad Lampad. Part. 3. c. 14.
§. 2. Hermes in fasc. inf. P. c. 11. n. 76.* Denique Instrumentum Pa
cis cum nullam faciat privilegiorum mentionem; de II. ferendis
seu condendis tantum intelligi debet: quòd odia sint restrin
genda, *c. odia de R. J. in 6to. Hippolyto autem satisfecit Johan. Schlu
terus in animadv. in Ejusd. Diss. cit l. p. 285. & seq.* Ex quibus evi
denter satis apparet, quæ circa gratias adhuc hodierno Impera
tori competat & reservata sit libertas.

Thef. XXI. Quod Electores & reliquos Imperii nostri sta
tus

tus attinet, illi potestatem hanc habent ex concessione & communicatione, vi scilicet infeudationis & investituræ. N. A. von Handhabung des Friedes d. A. 1521. Worms 9. Darauß befehlen wir etc. bey Verlust aller Gnaden / Privilegien und Rechten / so Ihr von Uns / und dem Heil. Römischen Reiche / oder andern habt etc. Pacifico. à Lap. in not. & scriet. ad Severin. Monzamb. Disc. 9. n. 4. Stephan. P. 1. lib. 2. c. 5. Andr. Knich. de subl. territ. jur. c. 1. n. 187. Petr. Gregor. de Concess. feud. qv. 8. Part. 1. Weise de Princ. eor. jur. tk. 20. Vulgò vocatur Superioritas territorialis, die hohe Landesfürstl. Obrigkeit / Reink. de Reg. Sec. & Eccl. l. 1. cl. 5. c. 1. n. 1. Carol. Sigon. de Regn. Ital. l. 7. Thom. Mich. de Jurisd. concl. 44. Chr. Besold. de Jurisd. Imp. Rom. qv. 18. Dn. Carpz. d. L. Reg. c. 13. sect. 6. n. 41. & Generosiss. Dn. a Seckendorff passim in tract. suo vom Deutschen Fürsten-Staat. Cujus contemplatione tantum dicuntur Principes posse (illæ sâ tamen Imperatoris auctoritate) in suo territorio, quantum ille in toto imperio, Berlich. part. 2. concl. 4. n. 20. Dn. Carpz. Part. 2. Const. 24. Def. 53. n. 1. & seq. N. A. d. A. 1529. zu Speyer / Tit. von Râyserl. Constitution. Paul. Castrens. c. 228. Docian. resp. 5. n. 17. vol. 4. Caccheran. Decis. Pedemont. 88. n. 17. Marant. Disp. 6. n. 14. Auctor. Apolog. Colmariens. cap. 5. memb. 3. fol. 322. Schrad. de feud. p. 9. sect. 10. n. 36. Imo quamvis ll. & privilegia ab illis (ad quorum robur confirmatio Imperatoris non quidem necessaria, utilis tamen est. Betsius de Pact. famil. illustr. c. 2. p. 38.) non solum præter, sed & contra jus commune dantur, tanti tamen sunt valoris, ut in Decisionibus causarum inter Provinciales, quæ disputantur, Camera Imperialis secundum eas pronunciare teneatur, Ord. Camer. P. 1. tit. 56. arg. cap. venientes de jurejurand. Gail. lib. 1. Observ. 36. n. 14. Limn. d. J. P. lib. 4. c. 8. n. 253. Nicol. Myler. de Princ. & Stat. Imp. c. 39. p. 365.

Thef. XXII. Luce clarius inde patet, quæ jura in territoriis suis possideant Imperii nostri Comites, Barones, & liberae Civitates. Licet enim his propriè attribui nequeat, die Hohe Landesfürstl. Obrigkeit / Steph. de Jurisd. lib. 2. Part. 2. c. 1. n. 63. convenit tamen die Hohe Lands Obrigkeit / die Ober-Lands Herrligkeit / die Lands Obrigkeit / Knipschild de Dign. & Prærog. Civit. Imp. lib. 2. cap. 5. n. 23. & seq. quæ eadem plane est cum eâ, quæ dicitur die Hohe Landesfürstliche Obrigkeit / Conring. ad Lampad. Part. 3. c. 14. n. 25.

cujusque ex vi etiam privilegia rectè elargiri possunt, *Brant. Epit. Jurispr. l. 3. c. 5. n. 5. Guid. Pap. Decis. 354. p. 544.*

Th XXIII. Relictâ Germaniâ ad exteros vagamur; ubi prima de Pontifice Romano tractatio. Vindicat is sibi jus privilegiorum, & immunitatum conferendarum proprio ausu, idq; amplissimū imò Imperatorio superius; Quando scilicet asserit, sese utramq; potestatem, temporalem ac spiritualem habere, *cap. fundam. 17. Extr. de elect. in 6to.* ac super omnem creaturam humanam plenissimam jus & potestatem exercere, *cap. 1. §. oportet. §. ult. Extr. de Major. & Obed. Panormit. in cap. Novit. de Judic.* præterea quoq; ad famosum provocat can. *Constant. 13. D. 96.* Sed nimirum ut faniores Pontificiū ultrò fatentur, Papa testis est in propriâ causâ, & propterea ei fides non adhibenda, *l. Nullus 10. π. de test. l. omnibus. 10. C. ead.* Neque verò Clerici admittuntur testes, quando de eorum comodo & interesse agitur, *Ruin. vol. 5. conf. 139. n. 13. Proff. Farinac. de test. tit. 6. qu. 60. n. 13.* Canon autem Constantinus ex inscriptione, Palea, omne amittit suffragium, *Reink. de Reg. Sec. & Eccl. l. 1. cl. 2. c. 1. n. 55.* taceo, quod antiquitatis & historicorum repugnet monumentis, *Limn. Enucl. l. 1. c. 7. n. 18. Camer. Cent. 1. hor. subcis. c. 61.*

Thef. XXIV. Accipienda autem hæc sunt de Superioritate, quam super Imperii Romani Majestate prætendit Pontifex Romanus, & quidem quoad secularia: alioquin in ditionibus, quas ut Princeps tenet summus, ipsi Majestatis adeoq; privilegia dandi jura non abjudicamus. *Dn. Carpz. d. L. R. c. 2. sect. 6. num. 45. Christ. Besold. de Majest. c. 2. n. 2. in fin. Dn. Ziegler. passim in 3. Can. Insuper etiam nihil potestati ejus detrahimus Ecclesiasticæ, Goldast. ab Hainsfeld. de Regn. Bohem. l. 3. c. 13 p. 362. citante Dn. Carpz. d. l. n. 42.*

Thef. XXV. Idem jus impertiendi gratias habent omnes Reges nullum recognoscentes superiorem, & absolutâ, atq; à nemine dependente gaudentes auctoritate, prout Rex Gallia, Hispaniæ, Sveciæ & Daniæ. *Arum. Disp. feud. 3. th. 13. Jacob de Belvis in cap. 1. quis dicat. Dux aut March. Curt. Jun. conf. 1. n. 30.*

Thef. XXVI. Efficax tandem est in introducendis privilegiis consuetudo, *l. observare 4. §. Ingress. 5. l. Si in aliam 7. π. d. O. Proconf. l. omnia privilegia 35. C. de Episc. & Cler. Felin. in cap. accedent.*

col.

col. 4. § seqq. de Præscript. Ut & temporis immemorialis præscri-
ptio, l. Hoc jure. 3. §. Ductum 4. π. de Aqua quotid. § estiv. l. usum a-
que 4. C. de aqua duct. l. unic. C. de Profess. qui in urbe Constant. l. 12. E-
nenk. de privil. l. 1. c. 4. n. 23.

Thef. XXVII. Rerum porro multifaria varietas privile-
giorum deposcit sæpissimè interpretationem: quæ ab Enekelio
lib. 2. c. 2. n. 14. duplex constituitur, alià scilicet generalis, & perpe-
tua, alià particularis & temporalis. Prius interpretationum ge-
nus ei competit, cui condere licet gratias. l. Cum salutat. 1. C. de
Sent. pass. cap. cum veniss. de Judic. Mev. Part. 6. Decis. 341. n. 4. Poste-
rius quibuscunqve licet iudicibus, quamvis neqve ll. neqve privi-
legia ferre possint, dummodo jurisdictionem habeant, l. nam ut
ait. π. de ll. l. quæsitum 13. π. de Test. l. famos. 7. §. Hoc tamen. 13. π. ad L.
Jul. Maj. Et fieri solet interpretatio quatuor modis, vel DECLA-
RATIONE, cum sententia privilegii obscurior & ambigua declara-
tur, vel CORRECTIONE cum quatenus asperior & dubia corrigitur,
vel RESTRICTIONE, si illius generalitas restringitur & coarctatur
vel denique EXTENSIONE, quam glossa PRÆROGATIVAM nomi-
nat, quoties verba privilegii æquitate singulari movente ad alias
personas producuntur, Bare Enekel cit. l. gloss. in l. sive 1. §. qui operas.
6. in verbis. Interpret. π. ad Senatusc. Tertyll. § in l. facturus. 1. in verbis.
Interpret. π. de O. J. § Bart. in l. omnes populi 9. π. J. & J.

Thef. XXVIII. Hactenus causam Efficientem. Videamus
porro quibusnam impertiri soleant privilegia? Et cum ex dictis
appareat, quod datio illorum sit nota superioritatis, facilis & in-
dubitata est conclusio, subditos tantum gratiarum esse capaces.
arg. cap. privileg. dist. 3. Mev. Part. 3. Decis. 309. num. 9. Matth. de
Jurisd. P. 1. c. 33. num. 8. Sicut & ll. nullis propriè, quàm subditis
præscribi possunt. l. Canecos. 1. C. de S. Trinit. § Pusendorff. J. N. &
G. lib. 1. c. 6. §. 17. Quæ subditorum appellatio hîc non tam strictè ac-
cipienda est, ut solum Principis Jurisdictioni subditos denotet;
verùm augustius, ut includat tum omnes inferiores. Suarez de
ll. l. 8. c. 9. n. 3. tum omnes illos, qui ob aliquam causam, pro-
pter quam quis forum sortitur, jurisdictioni subjiciuntur, cum
& tales pro subditis ll. agnoscant, cap. fin. extr. de for. compet. Zes.
in Comment. ad b. l. Gail. lib. 2. observ. 35.

Thef. XXIX. Neqve hoc de personis saltem, sed & de re-
bus

bus, & de causis intelligendum est, *l. etate. 3. §. rebus. 1. §. de Cens. Dominic. Card. Tusch. in Pract. Conclus. jur. 747. lit. P.* Quandoquidem ad felicitatem & salutem populi, quæ suprema Julio Cæsari in *Orat. ad milites ap. Dion. Cass. lib. 38.* & Marco Valerio Consul. Romano *apud Liv. lib. 36.* lex dicitur, conservandam non sufficit personis, sed & rebus, & causis deponente utilitate consuluisse.

Thef. XXX. Sibimet tamen Princeps privilegium dare nequit, & quod illud aliquid vel præter, vel contra leges promulgatas conferat, quibus jam jam solutus est. *l. Princeps. 31. π. d. ll. l. Ex imperfecto 5. C. de testam. Dion. Cass. lib. 53. Hug. Grot. lib. 2. c. 4. n. 12. Valt. ad §. Sed &, quod. 6. l. de J. N. G. & C. n. 7. Arnsæus de Jur. Majest. l. 2. c. 3. Niell. Disp. Feud. 2. thes. 3. lit. b. Emenckel. lib. 1. c. 8. n. 8.* & quod nec imperare sibi, nec se prohibere quisquam potest. *l. nemo 61. §. de Pact. l. ille à quo. 13. §. Tempest. 4. §. ad Scitum Trebell.*

Thef. XXXI. De cætero varix ad irroganda privilegia invitant & alliciunt causæ. Nunc enim respiciendum est ad merita, quando quis Rempublicam & Principem obligavit sibi, vel consiliis prudentioribus, *l. Eum qui. 58. C. de Decation. l. 10. l. Jubeamus. 4. C. de prox. sacr. scrip. lib. 12. tot. tit. C. pro quib. caus. serv. l. semper. 5. §. negotiatores 3. §. de Jur. immunitatis, vel forti & invictâ manu, l. Sed & milites 8. de Excusat. l. Centurio 15. π. de vulgar. & pupill. subst. l. Milites. 13. §. illud. 2. π. de re militar. Emenckel de privil. milit.* Nunc ad sexum: plura enim mulierum imbecillitati concessa, *tot. tit. π. & C. ad Scitum Vellej. l. ex quibusdam 2. §. Complura. π. de Jur. fisci, l. Si cum. 22. §. Si mulier. 13. π. Solus. matrim.* Nunc ad ætatem hinc privilegia IMPUBERUM, *l. Ex pluribus 42. l. Si pupillus 41. de administr. & peric. tutor.* MINORUM, *tot. tit. C. de Minor.* MAJORUM, *l. Hujus. 1. §. Verba 1. & passim π. de Major.* SENUM *l. Semper 5. π. de Jur. immunit.* Nunc ad valetudinem: Excusare quippe hæc valet ab onere tutelæ *§. Item J. de Excus. tutor.* aut si quis præfixo termino in judicium non veniat, *l. non exig. 2. §. Si quis 3. π. Si quis caution. in judic. sistend.* Nunc denique ad simplicitatem & imperitiam, *§. Similiter. 8. l. de Excus. tutor. l. Milit. 1. l. Lucius 40. π. de test. milit. l. quamvis. 1. C. de jur. & fact. ignor.* aliis, ut prolixitatem evitaturi superfedeamus.

Thef. XXXII. Versantur autem privilegia more legum circa res honestas, justas atque bonas, *Osa Decis. 90. Franc. Marc. Par-*

Parlam. Delphin. Decis. 452. Zæf. ad Decretal. de privil. n. 11. Inde patet, quis sensus verborum in Definitione positorum. **ALIQUID SPECIALE INDULGENS.** Nunquam enim gratia potest esse contraria vel **JURI DIVINO** quandoquidem inferior statuens nequit derogare favori à superiore concessio, *Bartol. in l. Si mihi 12. §. in legat. 3. π. de Leg. Ruin. Consil. vol. 3. conf. 98. n. 10.* Omnis autem humana divinæ est subjecta potestati, quamobrem in jus divinum Princeps nullam disponendi habet facultatem, *c. sunt quedam c. 25. qv. 1.* Sed potius suas divinis conformare legibus tenetur, *l. Sacris 45. C. de Episcop. Nov. 83. c. 1.* **VEL JURI NATURALI** *Clement. Past. 2. Extr. d. Sentent. & ro judicat. Puffendorff. de J. N. & G. l. 8. c. 1. §. 2.* Hoc enim divinâ quadam providentiâ ita institutum, ut semper firmum atque immutabile permaneat, *§. Sed naturalia. 11. l. de J. N. G. & C.* Quod etiam ipsi agnoverunt Ethnici: *Hinc Tragicus in Oedipo.*

*Non id valere credidi jussus tuos,
Ut jura non conscripta, sed nutu Deum
Concessa sempiterna, mortalis sat
Violare posses.*

Et licet reperiantur, quibus non inconveniens videatur, defendere negativam, scilicet, posse Principem adversus ea, quæ sunt juris naturalis, ex rationabili causâ disponere, *Tapia in rubr. π. de Const. Princ. c. 1. num. 44.* Fundamenta tamen, quibus innituntur, solvi possunt unicâ distinctione, quam legere licet apud *Sotum l. 1. de I. & I. qv. 9. art. ult.* Imò huic juri adeò immutabilitas propria est, ut neque ab ipso DEO illud mutari queat, *Grot. de I. B. & P. lib. 1. c. §. 10. Sot. de Just. & Jur. lib. 1. qv. 4. art. 5. Guilielm. Grot. de Princ. J. N. c. 3. n. 8. seqq.* **QUANTUM AD JUS CIVILE** attinet, contra illud, cum ex hominum dependeat arbitrio, privilegia impertiri possunt, modo non adversentur salutis publicæ, *l. Desider. 7. C. deposit. Reink. libr. 2. el. 2. c. 8. n. 3. Coras. in leg. Jura 8. π. de ll. n. 8. Trajan. Plin. lib. 10. Epist. 110.* aut in alterius tendant præjudicium, *l. Impuberi. 40. π. de Adm. & peric. Tut. Bellem. Decis. 738. n. 3. Schurpf. Cent. 3. conf. 43. n. 12. Panorm. in not. in c. suggest. de decim. Mev. P. 7. D. 30. Aizevedo in Const. Reg. Hisp. lib. 6. tit. 1. num. 81.* Neque tamen necessarium, ut semper contrarium juri civili statuant: sufficit illa quandoque aliquid præter illud saltem largiri,

largiri, c. quia de Procure. & c. Si Christus, de iurajurando, Lel. Mancin.
Collat. lib. 1. c. 140. n. 10.

Thef. XXXIII. Progredimur ad FORMAM: quæ vel est INTERIOR & ESSENTIALIS, vel EXTERIOR & ACCIDENTALIS. ILLA consistit in concessione alicujus specialis prærogativæ, quæ jure nobis non competeret, l. Si non, 9. C. de testam. nisi privilegium, consuetudine aut præscriptione sit acquisitum, ubi CONNIVENTIA FORMAM repræsentabit: HÆC SEU ACCIDENTALIS potissimum circa promulgationem & publicationem occupatur, & ab expressis privilegii verbis aut justâ interpretatione addiscenda.

Thef. XXXIV. Commodè hûc reducuntur modi concedendi, quos in conferendo privilegio intervenire necessum est. Qui expediuntur Primò vel VERBIS, vel FACTO, vel, quod frequentissimè contingit SCRIPTURA quibus accedit pro diversitate locorum atque temporum, STYLI ET FORMULARUM SOLEMNIUM VARIETAS. Erenk. lib. 1. c. 9. n. 10. VERBIS seu VIVA VOCE concedi dicuntur; quando Princeps nudis verbis suam declarat voluntatem, nullo facto vel scripturâ superveniente. c. instit. 7. c. 25. q. 2. & sufficit si, quod Imperatori Trajano familiare fuit. Ferrar. ad l. Privil. 196. n. d. R. f. unicâ voculâ FIAT sententiam Princeps suam declarat, Molin. lib. 2. de Primog. c. 7. n. 55. Rebuff. in prax. benefic. 2. p. signat. n. 15. FACTO: Si per solennem actum Princeps aliquem à communi aliorum sorte eximit, & gratiâ seu favore felicitat. Quo facto confestim jus sibi acquirit privilegarius. Sic equestrem adipiscuntur dignitatem, quorum Rex Angliæ, gladio solùm evaginato, humeros aut tergum leviter tangit, Smith. l. 1. c. 18. de Republ. Anglor. SCRIPTURA denique si Principis voluntas certo verborum ordine & solennibus formulis pro cujusvis aulae observantiâ ac stylo exponitur. Quod ideo frequentatur, quo luculentior appareat Rescripti Principis veritas, l. instrumenta. 5. C. de probat. l. plures. 19. C. de fide Instrum. Neutiquamverò scriptura ad privilegii ESSENTIALEM FORMAM est necessaria, Lel. Mancin. Collat. lib. 1. c. 140. n. 10. Et quamvis Flamin. Paris. de Resignat. benef. 1. l. qu. 12. n. 18. adfirmet, quod gratia dicatur informis literis non expeditis, atque Domini de Rotâ Decis. 458. n. 5. in nov. & Decis. 20. n. 5. de Concess. præbend. in nov. ut & Ægidius Bellem. cons. 34. in fin. statuunt, perfectionem & formam da-
ri

ri gratiæ per expeditionem literarum: Illa tamen omnia de forma accidentali explicari possunt, nimirum quod evidens favoris exhibitum testimonium scriptura existat. *Gutierrez. lib. 4. Civil. q. 9. n. 1. Bald. in l. human. q. 3. C. de h. & in l. si qui per calumn. n. 5. in fin. C. de Episc. & Cler. Ferdin. de Castro Palao. Tractat. 3. Disput. 4. Punct. 3. §. 1.*

Thef. XXXV. Diximus locos & tempora variare styllum. Hinc quales curiæ cujuslibet sint solennes formulæ, experientiâ & usu potius, quam doctrina atque regulis docemur. Quibus tamen Romani plerumq; usi sunt, exponit accuratâ satis atque commendabili industriâ *Briffon. de form. Rom. lib. 2. §. 3.* Et si nostrum quoque ævum contemplemur, certa & omnibus accommodata tradi nequit formula: Nihilominus quæ ad eam ex juris communis dispositione faciunt, hinc exhibebimus. Nimirum præmittenda est invocatio sanctæ & individua Trinitatis, *Jacob. Menoch. de Possess. remed. 4. n. 711.* Huic subjungendum Principis concedentis nomen, *Novell. 47. c. 1. Panorm. in c. ex Epistol. 1. extr. de Probation.* Post, annus à Nativitate Christi, *Felin. in c. si scriptum extr. de fide Instrument.* Mensis, dies & locus, *l. si qua. 4. C. de divers. Rescript. l. Secundum. 4. C. de contrab. vel amitt. stipulat.* apponendi. In Rescriptis autem seu privilegiis Pontificum rarissimè annus Domini, sed Pontificatus ex antiquâ consuetudine exprimitur, *Bald. in process. Decretal. col. 4. Enekel. de Priv. lib. 1. c. 9. §. 20.* Subscriptio quoq; Principis, quæ fiebat olim sacro Encausto, *l. Sacri. 6. C. de divers. rescript. & pragmat. sanct. Panciroll. in memorabil. lib. de Encaust.* ut & Epistalmatis appositio, *c. inter dilectos. 6. §. Sed contra. extr. de fide instrum. Salycet. ad l. Bene à Zenon. 3. C. de quadrienn. prescript. n. 3.* his annumerari possent. Instituta tamen Rerum publicarum & consuetudines præsertim observari debent. *arg. c. cum dilectus. 9. extr. de fid. instrum.*

Thef. XXXVI. Secundò exponit favorem suum Princeps VEL AD PRECES ET SUPPLICIA, VEL MOTU PROPRIO, qui ex Dd. sententiâ dispescitur in VERUM SEU NATURALEM, ET SIMULATUM SEU AFFECTATUM. ILLE est quando Princeps ad aliquid concedendum ex liberrimâ voluntate sine ullius petitione movetur, *l. si quis 13. C. de offic. Rect. Provinc. l. si imperialis. 23. §. singul. 4. C. de Nupt. Bald. in cap. nisi spectabilis n. 4. de offic. leg.* Talia sunt pleraq;

C

raq;

raqve privilegia in jure civili scripto comprehensa, quæ omnibus, etiam antequam in cogitationem illorum veniret, Princeps ultroneè contulit. *Bart. in auth. quas actiones C. de SS. Eccles. Id. in leg. si vacantia fisci. C. de bonis vacant.* Hocq̃ peculiare habent, quod nullo obreptionis aut simili vitentur crimine, *l. si qui. 1. C. de petit. bon. ablat. lib. 10. c. si motu. 23. de prebend. & dignit. in 610. Menoch. lib. 2. de arbitr. cent. 3. cas. 201. n. 80. Sanchez. lib. 8. de dispens. Disp. 21. num. 47. & 52.* Extepto tamen casu, quando indultum est, quod concedens nec potuit, nec voluit. *l. si quis penult. C. de off. Rect. Provinc. Euenk. lib. 1. c. 5. n. 10.* HIC SEU AFFECTATUS est, cum revera ad preces supplicatis data est gratia, literis tamen inferitur nullas intervenisse preces, *Sanchez. consil. Moral. lib. 6. c. 9. Dub. 8. num. 1.* Cui alias cum priori idem effectus, nisi quod hîc semper locus sit exceptioni obreptionis, *l. si quis penult. C. de off. Rect. Provinc. Menoch. cit. l. n. 79.* Ad preces deniq; concessum dicitur privilegium: quando illud ab his, quibus facultas elargiendi est, supplicando & rogando obtinetur. *Ferd. de Castr. Palao tract. 3. Disp. 3. Punct. 2. §. 6. n. 1.* Ubi regulæ, quas *Euenkel. lib. 1. c. 6.* impetratoris proponit, diligenter observandæ.

Thef. XXXVII. Quacunq; igitur forma & modo Princeps concedat privilegium, nunquam temerè illud faciet, sed certum finem respiciet scopumq; ; qui est exhibitio clementiæ, quæ velut fundamentis sustinetur utilitate *l. Jus speciale. 10. w. de ll. l. nulla juris 25. ibid. evidenti. l. in rebus. 2. w. de C. Princ. cap. non debet. de consangu. & publicâ. l. Jus autem. 7. de J. & J. l. Barbarius. 3. w. de off. Pret. ut & æquitate, l. Placuit. 8. C. de judic. l. in omnibus 90. π. de R. Jur.*

Thef. XXXVIII. Ceterum quando quælibet etiam syllaba privilegii aliquem fortiri debet effectum, *Staphil. de lit. grat. tit. de vi & eff. claus. §. 1. num. 6. Simon de Pretis de interpret. ult. volant. lib. 2. interpr. 3. dub. 2. solut. 5. Cass. Klock. Tom. 3. Cons. 25. num. 46. Bertaz. cons. crim. 147. num. 6. Anton. de Batr. cons. 19. n. 3.* ne Principis eludatur auctoritas; quibusnam fortunent privilegia possessores effectibus contemplemur. Præcipuus autem est, quod à juris liberet dictamine *l. Si domin. 25. w. ad Sctum Vellej.* & quietum impetratæ immunitatis præbeat usum atqve exercitium *l. Notum 1. C. d. quadr. prescrip.* Quia prodita sunt quoque pro tuendo privi-

privi-

privilegio remedia, velut: **ACTIO, TAM REALIS, QUAM PERSONALIS, NEC NON EXCEPTIO.**

Thef. XXXIX. Quippe REALEM instituere potest Privilegiarius ACTIONEM, vel PETITORIAM, vel POSSESSORIAM. HÆC UTILIS, appellatur uti possidetis interdicti, & cuiq; competit, quoties in juris sui exercitio inquietudine laceffitur, *l. Sanesi. 14. w. de Injur. l. Sicut autem. §. §. Distant. w. Si servit. vindic. Menoch. de Remed. ret. possess. remed. 3. n. 131 & seq.* quia isto interdicto pro omnibus incorporalibus juribus, si turbatio præcesserit, pugnatur, *l. Sicut. §. §. fin. π. Si Serv. vindic. Dn. Funckeltens. De jure Patron. c. 8. n. 33. & Dn. Præses Promotor meus summa devotione venerandus in action. forens. exposition. membr. 24. c. 2.* ILLA dicitur CONFESSORIA UTILIS, cum non solum ad servitutes vindicandas sit inventa, sed per ipsam legem ad res etiam incorporales porrigatur, *utl. Hoc amplius 9. §. Alfen. 2. w. de damn. infect.* Unde pro asserendo privilegio adhiberi posse concluditur, *Forst. ad Instit. disput. 7. thes. ult. lib. 4. Schneidw. ad §. eque l. de action. n. 10.* PERSONALI acturus, vel injuriarum habet actionem, contra eum, qui privilegio uti dolosè impedivit, *l. Si quis. 24. w. de Injur. l. qui pend. 25. w. de act. empt. & vend. vel Conditione ex lege potest experiri adversus illum, qui aliquid contra concessum molitur privilegium ad pœnam in eo constitutam.* Violatores autem debite puniri vult Pontifex *in cap. quando 26. Extr. de Privil. & Zas. in comment. ad h. t. n. 25.* Deniq; EXCEPTIONEM privilegii opponere potest, vel DILATORIAM, vel PEREMPTORIAM. ILLA locum inveniet in privilegiis certâ temporis determinatione circumscriptis: HÆC cum actionem in totum tollat, *Ludovval. Exerc. 17. thes. 2. lit. d. in privilegiis perpetuis adhiberi potest commodissimè.*

Thef. XL. Sed cum nihil in hoc seculo possit esse perpetuum & constans, *l. eum 33. & ibi Barth. π. de S. P. l. in confi m. 8. w. de confirm. Tut. anct.* in his præsertim rebus, quæ à facto vel voluntate hominis procedunt, *l. omnium 9. C. de testam. l. in ipsius 5. C. de famil. herciscund.* Restat quomodo privilegia finiantur quoque & amittantur, proponere. Facit autem cessans causa cessare privilegium. *l. Si duas 6. §. athletæ 14. l. Geometra 22. l. Idem Ulpianus 12. §. Sunt 1. π. de Excus. Dn. Carpzov. in Disput. de Privil. Elect. & Duc. Saxon. de non appell. cap. 5. num. 4. Carol. Tapia. de Constit. Princ.*

Part. 2. c. 4. §. 1. Tiragvell. in tract. cessante causâ. Part. 1. §. 203. Sic Scholares non studentes, nequaquam gaudere possunt privilegiis Studioforum, Job. Monach. in Proem. lib. 7. col. 2. vers. ex quibus Tiragv. cit. l. n. 206. & 208. Herat. Lutiens de his. qui privil. Schol. gaud. n. 3. Neque defectum personæ clausula motus proprii tollit, Menoch. lib. 2. pres. 20. Rot. Decis. 3. in nov. Euenkel. lib. 1. c. 5. n. 3.

Thef. XLI. Tolluntur item REVOCATIONE concedentis, si scilicet adsit causa sufficiens, gravis & rationabilis. Francisc. Nig. Cyriac. Controv. for. 57. n. 3. Equidem non pauci istam tuentur opinionem, posse Principem pro libito suæ voluntatis absque ullâ justâ causâ gratiosas concessionem liberè revocare, quos allegat Ant. Gabriel lib. 3. tit. de jure quest. non tollend. Conclus. 7. num. 1. quandoquidem voluntas Principis pro justâ reputari causâ debeat, gloss. in l. Relegat. 4. π. de Pœn. Euenk. lib. 3. c. 3. n. 3. Bald. in l. ult. col. 3. C. Senten. rescindi non posse: Plures tamen æquitati & naturæ convenientiorem amplectantur viam, tradentes: nihil magis regiâ Majestate indignum dici posse, quàm quod, absq; causâ eminenti & singulari revocare soleat privilegia, Lud. Molin. de Hisp. Prim. lib. 4. n. 3. c. 18. Camill. de Medic. cons. 118. n. 29. Den. Frisc. de Alfaro de off. Fisc. gloss. 34. n. 14.

Thef. XLII. Nullum autem invenit Revocatio locum, I. in privilegiis, quæ ex causâ onerosâ vel remunerationis gratiâ concessa sunt, quia transire videntur in formam contractus, Hippol. Rinsinald. cons. 546. n. 96. Botta cons. 87. n. 45. Tiragvell. in l. Si nunquam verb. donat. n. 14. C. de Revocand. donot. Carol. Tapia P. 2. c. 9. d. C. Princ. Klock. consil. l. 1. Tom. 3. n. 36. Princeps verò ex contractibus & naturaliter & civiliter obligatur, Sotomayor Controv. quot. lit. 6. c. 18. n. 7. Lud. de Pent. Rom. c. 352. Molin. tom. 2. de l. & I. Disp. 261. in fin. v. Utrum autem si Princeps. Dom. Card. Tusch. in Pract. conclus. 690. lit. P. & 751. Hug. Grot. l. 2. c. 14. §. 6. n. 1. Licet enim Deus illi leges, nunquam tamen contractus subjecit. Francisc. Salgado in Labyrinth. creditor. Tom. 1. c. 38. n. 15. Ranchbar. P. 2. qu. 11. n. 126. Curt. Jun. in l. 1. princ. c. 11. π. quod quisq; juris. Thoming. cons. 32. n. 31. Utpote in quibus natura æquitatem imperat, Grot. lib. 2. c. 12. §. 8. Valenc. de Velasqu. cons. 2. n. 63. 64. Imò tanta est justitia contractuum, ut ipse Deus nunquam ab iis discedere possit aut velit, quæ ex libero volun-

volun-

voluntatis decreto creaturis intelligentibus promisit, *Hornfeld. in
disp. de contract. Præc. c. 3. n. 6.* II. Si gratiæ sæpius sint renova-
tæ *Klock. Tom. 3. cons. 7. n. 663.* geminatio enim facultatem revocan-
di tollit, *Polignet. cons. 1. n. 175.* cum iteratæ confirmationes effi-
caciorem disponentis faciant voluntatem, *Job. Gutierrez. lib. 3. qv.
Præc. Civil. 17. n. 137.*

Thef. XLIII. RENUNCIATIONE etiam cessant: quæ fit
duobus modis vel EXPRESSE, quando quis aut verbis aut literis
mentis suæ interpretibus profiteretur, se jure suo amplius uti nol-
le, *l. Si quis. 1. §. si quis injus voc. l. Si fidej. 7. in princ. §. qui satisd.
cog. l. Sed & 4. §. quæsitum 4. §. Si quis caut. Dom. Card. Tusch. Præc.
concl. Jur. 759. lit. P. Zoes. in decret. de Privil. n. 34.* Vel TACITE,
quando quis non expressis verbis, sed non usu aut actu contra-
rio præsumptionem de mutatâ voluntate excitat, ut videatur
privilegio renunciatum esse, *l. cum furios. 39. §. 1. π. de Judic.* Vi-
delicet non-usu decem annorum jure communi privilegia expi-
rant, *Mev. Part. 2. Dec. 1. n. 1. Job. Aloys. Ricc. Collect. P. 3. Dec. 681.*
Quæ regula limitatur, 1. Si non adfuit occasio utendi, *arg. l.
Et Atilicinus. π. de S. P. R. Decian. cons. 59. n. 74. § 75. Don Garfia de
Mastril. Dec. 96. Part. 1. n. 6. Horat. Mandos. de Privil. ad Inst. qv.
10. gloss. 15. n. 9.* Qui enim actionem intendere nequit, adversus
eum non currit præscriptio, *l. super annali. 1. §. ne autem. 2. C. de an-
nal. except. Cons. Marpurg. 14. n. 13. Ranchb. P. 2. qv. 11. n. 100.* 2. Si
adfit clausula in privilegio, AD LUBITUM VOLUNTATIS TUÆ,
tunc etsi per multos annos non usus esset hâc facultate, privile-
gium tamen non amittit, *Ant. Capyc. Decis. 134. n. 6. Schurpff. cent.
3. cons. 29. n. 3. Thom. Trivisian. Dec. 15. lib. 1. n. 11. § 36. Klock. Tom. 3.
Cons. 15. n. 113. § seq.* Actu verò contrario amittitur, ut si quis
habens immunitatem à tributorum onere illa solvat, *c. 6. § c. ac-
cedent. Extr. de Privil. Zoes. ad h. t.* Quin præjudicat sibi privile-
gium possidens amplissimum, si eò strictè utatur per legitimum
tempus, ut postea eò large uti nequeat, *Menchac. illustr. contr. l. 1.
c. 2. n. 7. Farin. Decis. 596. n. 3. Girond. de Privil. n. 1304. Sotomayor.
quotid. controver. lib. 6. c. 33. n. 27. Dom. Card. Tusch. præc. concl. 576. lit. P.*
Quot autem actus contrarii requirantur, anceps inter Dd. est
quæstio. Nos Gailium secuti, *l. 2. obs. 69* unicum etiam actum,
C 3 dire-

directè contrarium renunciationem inducere posse, asserimus
l. commiss. 4. C. de pact. inter Empt. & Vend.

Thef. XLIV. Sequitur abusus, qui etiam destruit privilegium, *Salycet. ad l. qui sub pretext. C. de SS. Eccl. n. 2. Guil. Redo. de Simoni. Part. 1. f. 50. n. 3. c. 13. Thoming. cons. 24. qu. 7. n. 1.* Indignum quippe se facit privilegio, qui concessa abutitur potestate, *l. Christi. 6. C. de pagan. c. privil. 63. c. 11. qu. 3. tuarum 11. Extr. de Privil. Zæf. ad h. l. n. 38. Dom. Card. Tusch. Concl. Pract. 754. lit. P.*

Thef. XLV. Concurfus quoque privilegiarii cum privilegiario efficit, ne quis sua uti possit gratia, *l. verum. 11. §. item. 6. w. de Minor.* Unde filius familiars non potest uti Macedoniano contra alium filium familiars, *Anton. Faber. Decis. 12. Joh. Aloys. Ricc. Collect. P. 2. D. 348.* quam profundam & subtilem controversiam eruditè tractavit Trentac. *lib. 3. Pract. Resolut. 1. de Reserv. & Privil. Carol. Tapia c. 8. P. 2. de C. P.*

Thef. XLVI. Delictum porro aliquod enorme seu crimen privilegia excludit, *l. Sed si ex parte 4. §. quanquam. 1. π. quod cum eo.* Hæc enim benè non malè meritis dantur, *l. testam. 26. w. de testament. Tusch. Concl. 757. lit. P. Enenkel. lib. 3. c. 17. n. 2.*

Thef. XLVII. Tandem pervenimus ad CAUSAM DESTRUENTEM FATALEM SEU MORTEM, quæ vel est concedentis, vel Privilegiarii; ab illius nimirum superioris obitu non statim amissio privilegiorum dependet. *Enenk. l. 3. c. 2. Molin. Tom. 2. Disp. 298. c. si nulla 36. de prebend. in 6to. Zæf. in decret. de privil. n. 30.*

Thef. XLVIII. Quod ad privilegiarii spectat mortem, utraqve & naturalis & civilis privilegiorum amissionem accelerat, *l. qui decess. 4. π. qui satisd. cogant. l. si quis 11. §. fin. w. de test. tut.* Namque naturalis mors cum omnia solvat, *Nov. 22. c. 20. in pr.* etiam privilegia, quæ non sunt perpetua, sed personalia, haut dubiè extingvit, *l. form. 4. §. quanquam 3. de Cens. l. in omnibus 68. l. Neratius 91. w. de R. J.* Mors civilis olim erat maxima & media capitis deminutio *l. verum 63. §. ult. w. pro Socio Enenk. lib. 3. c. 13. num. 5.* Hodiè hujus simulacrum gerit bannus Imperialis, *Struv. Jurispr. Rom. Germ. forens. lib. 1. tit. 14. §. 4. Pomeresch. ad §. 2. Ide Cap. Demin. hinc bannitus omnia jura atque privilegia amittit, Gail. lib. 1. Observ. 1. n. 137. §. 2. de P. Publ. c. 12.*

Thef.

Thef. XLIX. Quæ non personis tantum, sed & universita-
tibus & civitatibus aptari possunt. Moriuntur NATURALITER,
chasmate, incendio, ruina ex terræ motu, *Bart. in l. 27. §. 2. w. ad
Municip.* CIVILITER, si ob delictum jussu Magistratûs funditus
evertantur quod olim ducto aratro fiebat, *l. 21. w. quibus mod. usum-
fruct. amitt.* hodiè banno & præscriptione contingit, *Gail. lib. 2.
Obs. 60. Emenck. lib. 3. c. 14.*

Thef. L. Hic terminalia funto; omnia quidem non expo-
sui, quæ debebant. neque enim volui, neque potui, quia omnium
habere memoriam divinitatis est, *l. 2. §. 14. C. de V. J. E.* Ceterum
si alicubi erravero illud Euphormionis in *Satyrici sui lib. 1.* me
solabitur: Habet hoc triste mortalitas privile-
gium, ut liceat aliquando peccare.

S. D. G.

Cui stanti in cathedrâ dixi bo-
na verba Sophorum:
In Themidos stanti cur ea
verba negem?

Dico lubens, doctumq̃ Patri,
magnisq̃ Patronis
Auguror, ingenio filius &
arte, Virum.

Bonæ scævæ ergò Politissimo SELIGMANNO,
amico svavissimo faciebat

FRID. RAPPOLT. SS. TH. D.
& Prof. P. Acad, h. t. Rector,

datum der Entleihung bitte hier einstempeln!

7 A-2672

